

Vergadering:	Algemeen Bestuur
Datum vergadering:	24 oktober 2024
Nummer op agenda:	8
Doel van agendering:	Opiniërend
Bijlagen:	1
Auteur:	Evert Bovens (projectleider) en Sjaak Schokker (bedrijfskundig adviseur)
Portefeuillehouder:	Dhr. Borgesius
Onderwerp:	Evaluatie financieringssysteem

Verzoek aan het bestuur

1. Kennis nemen van de uitkomsten van de evaluatie van het financieringsmodel;
2. Kennis nemen van de aanbevelingen die uit het onderzoek naar voren komen:
 1. Maak een kostprijs en urenanalyse om inzicht in de inzet van de ODG te vergroten;
 2. Verbreed de verantwoording op uren, aantallen en kwaliteit;
 3. Verdiep de opzet van de jaaropdracht en verantwoording, maak de koppeling met het beleid inzichtelijk en kom tot gezamenlijke prioritering;
 4. Geef inzicht in de kwaliteitscriteria;
 5. Breid de informatievoorziening in de P&C cyclus over het financieringsmodel uit;
 6. Stel een spoorboekje op waarbij de actualisatie van het U&H beleid in samenhang met een toekomstig model wordt uitgewerkt.
3. Instemmen met het handhaven van het huidige financieringsmodel voor in ieder geval de jaren 2025 en 2026;
4. Opdracht geven aan de directeur om een planning op te stellen voor de opvolging van de aanbevelingen en deze in de volgende bestuursvergadering te agenderen.

Samenvatting

Het Algemeen Bestuur heeft in maart 2024 opdracht gegeven het huidige financieringsmodel van de ODG te evalueren. Uit de evaluatie komt naar voren dat zowel de deelnemers en de ODG tevreden zijn over de opzet van het huidige model. Binnen deze opzet is het wenselijk om inzicht en sturing verder te verbeteren. Hiertoe zijn vijf aanbevelingen gedaan.

In de evaluatie zijn ook de contouren van een toekomstig model verkend. Met deelnemers is gesproken over de invulling van de vier uitgangspunten die het Algemeen Bestuur in februari 2024 heeft geformuleerd en van de recent ontwikkelde landelijke financieringssystematiek. Geconcludeerd wordt dat het goed mogelijk is de bestuurlijke uitgangspunten te realiseren binnen de opzet van het landelijk model. Aanbevolen wordt om de uitwerking van een toekomstig model op te pakken in afstemming met de actualisatie van het U&H-beleid, zodat het bestuur in samenhang keuzes kan maken over het beoogde resultaat en de bijbehorende kosten.

Toelichting

Aanleiding

Het huidige financieringsmodel stamt uit 2021. In de bijdrageregeling - waarin de afspraken omtrent de financiering zijn vastgelegd - is vastgelegd om het financieringsmodel in 2025 te evalueren. De ODG stelt de begroting ambtelijk op in februari van het voorafgaande jaar. Om ervoor te zorgen dat eventuele aanpassingen van het financieringsmodel kunnen worden ingevoerd met de begroting van 2026, is het noodzakelijk dat de conclusies over het financieringsmodel uiterlijk januari 2025 bekend zijn. Om deze reden is besloten de evaluatie van het financieringsmodel reeds in 2024 te starten.

Doelstelling

Het doel van het project is tweeledig:

1. Evalueren van het huidige financieringsmodel;
2. In beeld brengen welke alternatieven er zijn om de financiering zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de gewenste sturing.

Context

Het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP VTH) heeft op 20 juni 2024 een financieringssystematiek vastgesteld. In deze systematiek staat een koppeling met het U&H-beleid en begroten op basis van een all-in tarief voor verschillende type locaties centraal. De landelijk systematiek is in het huidige bestuurlijke stelsel niet (wettelijk) afdwingbaar.

De reguliere VTH-taken en de Seveso-taken van de ODG worden op verschillende wijzen gefinancierd. In de huidige evaluatie staat de financiering van de VTH-taken door de deelnemers centraal. In 2023 is door de drie noordelijke provincies een evaluatie

uitgevoerd naar de Noordelijke Maat. Deze maat regelt de financiering van de Seveso-taken van de ODG. In aansluiting op de evaluatiegesprekken met de deelnemers is ook met de drie provincies gesproken over de opvolging van de aanbevelingen uit de evaluatie van de Noordelijke Maat. Het resultaat van deze gesprekken is als bijlage bij het onderzoek bijgevoegd.

Overwegingen

Uit de evaluatie is op te maken dat deelnemers en de ODG over het algemeen tevreden zijn over het functioneren van het huidige financieringsmodel. Zij zien geen directe noodzaak om de opzet te herzien. Wel is er brede consensus dat verbeteringen mogelijk om het model beter te laten functioneren. Dit vraagt gezamenlijke inzet van de ODG en de deelnemers.

Door een toekomstig model op zijn vroegst in 2027 in te voeren is het mogelijk om:

- een besluit over de uitkomsten van een nieuw financieringsmodel te nemen in samenhang met de actualisatie van het U&H-beleid.
- de uitkomsten van besluitvorming over een landelijke financieringssysteem mee te nemen. Hiermee wordt voorkomen dat de administratie twee keer in korte tijd aangepast moet worden en dat deelnemers twee keer met herverdeeffecten te maken te krijgen.
- een zorgvuldig proces te organiseren waarin ODG en deelnemers stapsgewijs de onderdelen van een nieuw model in gezamenlijkheid verder uitwerken.
- binnen de ODG randvoorwaarden te organiseren en verbeteringen door te voeren, waaronder het aanpassen van producten en diensten en kengetallen aan de Omgevingswet.

Advies

Het voorstel is om de opzet van het huidige financieringsmodel te handhaven, voor in ieder geval de jaren 2025 en 2026. Aanvullend kunnen ODG en deelnemers aan de slag met de aanbevelingen die uit het onderzoek naar voren komen:

1. Maak een kostprijs en urenanalyse om inzicht in de inzet van de ODG te vergroten.
2. Verbreed de verantwoording op uren, aantallen en kwaliteit.
3. Verdiep de opzet van de jaaropdracht en verantwoording, maak de koppeling met het beleid inzichtelijk en kom tot gezamenlijke prioritering.
4. Geef inzicht in de kwaliteitscriteria.
5. Breid de informatievoorziening in de P&C-cyclus over het financieringsmodel uit.

6. Stel een spoorboekje op waarbij de actualisatie van het U&H-beleid in samenhang met een toekomstig model wordt uitgewerkt.

Ten slotte is het voorstel om de directeur opdracht te geven om een planning op te stellen voor de opvolging van de aanbevelingen en deze in de volgende bestuursvergadering te behandelen.

Financiële consequenties

Toekomstige bijstellingen in financieringssystematiek, al dan niet ingegeven door landelijke ontwikkelingen, en in het U&H-beleid kunnen gevolgen hebben voor de hoogte van deelnemersbijdragen en de onderverdeling tussen de deelnemers. Deze worden meegenomen en aan het bestuur voorgelegd als daar sprake van is.

Kanttekeningen en risico's

Het risico bestaat dat de urgentie om verbeteringen door te voeren binnen het huidige model omlaag gaat omdat een nieuw model op zijn vroegst in 2027 wordt doorgevoerd. Om dit risico te beperken wordt per aanbeveling een trekker binnen de ODG aangewezen die - samen met de deelnemers - met de aanbeveling aan de slag gaat. Het bestuur wordt periodiek over de voortgang van de acties geïnformeerd.

Vervolg

Na besluitvorming in het Algemeen Bestuur wordt aan de slag gegaan met de aanbevelingen. Per aanbeveling wordt binnen de ODG een trekker aangewezen. De uitwerking hiervan wordt in de volgende bijeenkomst van het algemeen bestuur ter besluitvorming aangeboden. Bij de uitwerking van de aanbevelingen zullen (tussentijdse) resultaten met de klankbordgroep bestaande uit regisseurs en controllers van de deelnemers worden besproken.

Relevante besluitvorming

AB	3b	Plan van aanpak evaluatie financieringsmodel	28 maart 2024
----	----	--	---------------

Bijlagen

AB 8a	Evaluatie financieringsmodel
-------	------------------------------